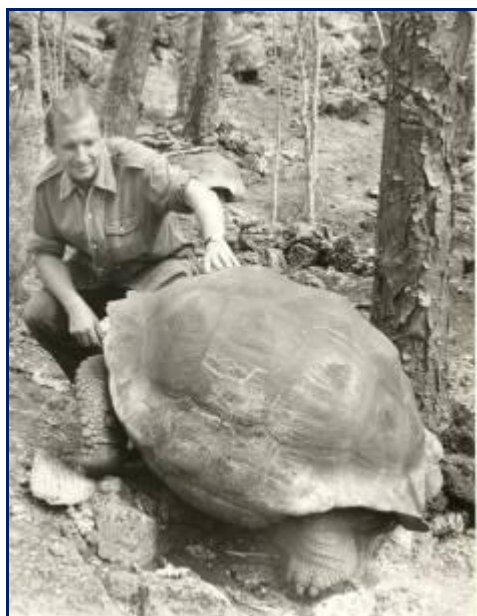

**Magyar Földrajzi Múzeum szakmai beszámolója
a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságánál elnyert
3561/00027 azonosító számú pályázatról**

3276 expedíciós nap

**„A múzeumalapító geográfus, Balázs Dénes újraolvasva”
című vándorkiállítás szakmai beszámolója**

Érd, 2014. január 21. – június 21.

1. A kiállítás rövid leírása

1.1. A kiállítás előzményei, Balázs Dénes életművének ápolása és közkinccsé tétele 2013-ban

A 2013. évben, a tervezett kiállítás első programpontjaként 10-16 éves diákok egy országos földrajzversenyen bizonyíthatták Balázs Dénes életművével kapcsolatos felkészültségüket. A nyolc hónapon keresztül zajló nagy sikerű rendezvény döntőjére május 24-25-én került sor, melyre Gyuláról, Nyíregyházáról, Tárnokról, Diószdról, Budapestről és Érdről érkeztek diákok. A döntőn 116 gyermek vett részt. A legjobban sikerült gyermekmunkák a kiállítás végén láthatóak.

2013. szeptember 17-én Balázs Dénes tudománytörténeti konferenciát rendezett az intézmény, amelyen egyetemi professzorok, Balázs Dénes kortársai és a múzeum munkatársai több oldalról mutatták be és értékelték a múzeumalapító geográfus szakmai munkásságát. A konferencián elhangzó előadások szakmai anyaga, a kifejtett új ismeretanyagok egy része már beépült a készülő kiállítás tablószövegeibe. Nyomtatott formában egy Balázs Dénes emlékkötetben kerülnek majd publikálásra az előadások 2014 júniusában.

A múzeum 2013 évi nyári táborán résztvevő gyerekek a készülő új kiállítás tematikáját követve ismerhették meg a múzeumalapítót, és az általa kutatott természetföldrajzi témákat, eljutottak barlangba, „sivatagba”, „őserdőbe”, vulkánra és egy virtuális utazást tettek a jégvilágban,

1.2. A kiállításról

Folyamatosan látogatható a múzeum nyitvatartási idejében, 2014. június 21.-ig. Helyszíne a Magyar Földrajzi Múzeum tetőtéri kiállítótere.

Tematikáját maga a múzeumalapító fogalmazta meg. *„Eddigi nyolc utamon már vagy 80 országban megfordultam és tekintélyes ismeretanyagra tettem szert. Úgy vélem, ezekből összeállíthatnék néhány szintetizáló művet – főleg a földrajzot tanító pedagógusok számára.”*

Balázs Dénes utazásai során kimagasló eredményeket ért el a karsztvidékek, a sivatagok, az őserdők, a jég világa és a vulkánok tanulmányozásában. Szintetizáló művet azonban csak az

őserdők és a sivatagok világáról írhatott. Ugyan elkészítette a továbbiak vázlatait is, de ezek a kötetek már nem jelenhettek meg. Célunk, hogy egy kiállítás formájában váltsuk valóra Balázs Dénes egykori álmát. A kiállítás egy „háromdimenziós kézikönyv”, melynek hét tematikus egységében nem csak a földrajz szerelmesei érzik otthon magukat, hanem életkortól és földrajzjegytől függetlenül minden kíváncsi és a világra térben és időben egyaránt nyitott érdeklődő.

A kiállítás Balázs Dénes dolgozószobájában kezdődik, mely berendezésében valamennyire idézi az eredetit. Itt ismerkedhetünk meg az életút kezdetével, az ifjúkorával, a tanulmányaival és az első kerékpáros utazásaival.

A dolgozószobából a Ferihegyi Repülőtér tranzitjába érkezünk, ahol egy indulás táblán jelenik meg 14 legjelentősebb expedíciójának célállomása és évszáma. A tranzit az átmeneti tér, ahol a látogató megpihenhet, ihat egy virtuális kávé, és szemelvényezhet a különböző nyelvű Balázs Dénesről szóló külföldi újságcikkek között. Ebben az egységben jelenik meg a szocialista Magyarország korrajza, nemcsak a retró hangulatot árasztó bútorokon és képeken, hanem az akkori kis magyar vízum- és valutatügyeket bemutató tablón keresztül.

Repülőtéri indulás tábla, vám- és csomagellenőrzéssel

A vámmentes bolt kínálata

A repülőtérről a látogató végre kiér a nagyvilágba, ahol tematikus egységekbe rendezve ismerkedhet meg a Balázs Dénes által kutatatott öt természetföldrajzi téma; a barlangok, a sivatag, az őserdő, a jég és a vulkánok világával. 28 darab, eredeti Balázs Dénes által készített fotókkal, ábrákkal illusztrált tablók segíti az eligazodásban. A tablók egyrészt általános ismertetését adják a fenti témáknak, illetve kifejtik a geográfus jelentőségét, munkásságának eredményeit az adott témakörben.

A karsztok és barlangok világa

Sivatagban, homokon

Az őserdők

A jég világa

Vulkánok hátán és mélyén

Egy külön egységében megjelenik a lokálpatrióta, aki igen sokat tett városa természeti értékeiének földrajzi - földtani jellegzetességeinek közkinccsá tételéért, és a múzeumalapító, aki 1983-ban hozta létre e kiállításnak is helyet adó intézményt.

A múltat felidéző kiállítási egységbe a régi 30 évvel ezelőtti tárlóink „újrafelhasználásában” is visszaköszön a múlt.

Tematikus tablókon jelennek meg a geográfus kutatóútjainak a földrajzon és a földtanon túl a botanikát és a zoológiát is új eredményekkel gazdagító gyűjtései, illetve Balázs Dénes szakírói munkássága.

A kiállítás magyar és angol nyelvű, mely lehetővé teszi Balázs Dénes életművének nemzetközi szinten való ismertetését.

A tablóanyag és a tárgyak és installációk egy része kétnyelvű vándorkiállítás formájában Százhalombattán, Püspökladányban, Karcagon, Berettyóújfaluban, majd Fonyódon és Keszthelyen is bemutatásra kerül, így országos kihatással bír. Eddig Százhalombattán zárult a vándorkiállítás, amely Püspökladányba – az ottani, előre nem tervezett múzeumi felújítás miatt – kicsit későbbi időpontban, május közepén nyílik majd meg. A további helyszíneken várják az anyagot, sőt a Délvidéken és Erdélyben is komoly érdeklődés mutatkozott a kiállítás múzeumi bemutatására. 2015. év végéig folyamatos mozgásban lesz az anyag, most szerveződik a 2016-os év helyszíneinek kiválasztása.

2014. január 21. volt a kiállítás hivatalos megnyitója, melyet Érd Megyei Jogú Város polgármestere, T. Mészáros András nyitott meg, majd Martinovich Sándor, Balázs Dénes munkatársa és expedíciós társa elevenítette fel élményeit. Dr. Kubassek János múzeumigazgató rövid beszéde után Lendvai Timár Edit, a kiállítás kurátora tartott egy virtuális tárlatvezetést, még a kiállítás megtekintése előtt.

Martinovich Sándor térképész, dr. Kubassek János múzeumigazgató, T. Mészáros András polgármester és Lendvai Timár Edit, a kiállítás kurátora

A kiállítás megtekintése

3276 expedíciós nap
Balázs Dénes, a múzeumlapító geográfus újraolvasva

Forgatókönyv és kiállítás kurátora: Lendvai Timár Edit

A kiállítást rendezte: Lendvai Timár Edit, Puskás Katalin, dr. Kubassek János

Köszönjük a Magyar Földrajzi Múzeum munkatársait: Balogh Zoltánné, Borsós Andrásné, Buttlinger Dániel, Dódi Lászlóné, Kovács Nóra, Kovács Sándor, Leviczki Anita, Lehoczki Zsuzsa, Neményi András, Vermyik Pál

Angol fordítás: Székéné R. Julianna és Lendvai Gábor (angol)
Nyelvi lektor: dr. Lóczy Dénes

Látványterv, grafika és kivitelzés: Foka art Bt. (Fodor Eszter, Kalocsai László, Rozsnoki Anita), Sípos Máté, Dermoplasztikai Műintézet (Sípos György)

A bemutatott tárgyak dr. Balázs Dénesné Sprincz Vilma tulajdonát képezik

A kiállítás archív fotóanyagán Balázs Dénes hagyatékából válogattuk

További fotókat készítette: Ferrásy Csaba, Hüttler Béla és dr. Kubassek János

Köszönet a kiállítás létrejöttéhez nyújtott segítségért:
dr. Balázs Dénesné Sprincz Vilma, Darabos Ádám, Dényi László, dr. Gadányi Péter, dr. Gábris Gyula, Hazenauer János, Horváth Pál, János-Berezcki Éva, Czafinária Reklám Bt., Dr. Kecskeméti Tibor, Lendvai Gábor, dr. Papp-Váry Árpád, dr. Prohász Ferenc, dr. Szabó József, Székely Kinga, Timár Györgyné, Toth Katalin, dr. Pócs Tamás

Támogatóink:
Magyar Természettudományi Múzeum, Mosaik Kiadó, Szegedi Vadaspark, Kecskeméti Vadaskert, Országos Széchényi Könyvtár

A kiállítás megvalósulását anyagilag támogatta a Nemzeti Kulturális Alap és Érd Megyei Jogi Város Önkormányzata

Kivitelezők és támogatók

2. Közönségkapcsolati és múzeumpedagógia programok ismertetése

A kiállítási egységek igen alkalmasak tematikus földrajzórák megtartására. A diákokhoz néhány tárgy kézbevétele segítségével közelebb kerülhet a világ. Balázs Dénes fotói ábrái lesznek a múzeumpedagógus vagy a földrajztanár segítségével. A gyermekek részt vehetnek egy világ körüli úton, vagy egységenként ismerhetik meg a Balázs Dénes által kutatott természetföldrajzi témák legfontosabb ismeretanyagait.

A tablók alján megjelenő kvíz kérdések egy kirakóssal egybekötött társasjáték alapjául szolgálnak, melyet el lehet játszani csoportosan, és családirag egyaránt. A válaszokat a tablók ismeretanyagában, illetve az érdekességek téra nevű „katalógusban” találhatják meg az érdeklődők.

Felpróbálhatnak egy teljes barlangász felszerelést.

Kipróbálható makett segítségével ismerhetik meg az atapaszk indiánok önműködő halfogó kerekének működési elvét.

A Magyar Földrajzi Múzeumban családi nap keretében egy kalandjátékon keresztül „olvassa újra”, aktualizálja a múzeumalapító munkásságát.

A tavalyi évben sikerrel zárult Balázs Dénes vetélkedő kérdései, feladatai folyamatosan beépülnek a kiállításba és a programokba is.

3. Vándorhelyszínek

MEGHÍVÓ
A százhalmibattai „Matricsa” Múzeum
tisztelttel meghívja Önt és kedves családját
2014. február 10-én (hétfőn) 17 órára a
3276 EXPEDÍCIÓS NAP
BALÁZS DÉNES, a múzeumalapító geográfus újraolvasva című
vándorkiállításra

„Muzsá felmérésére akkor csak én voltam,
határozta, máskor egy csapat.” – Balázs Dénes

A vendégeket köszönti:
Vicszó Magdolna PhD múzeumigazgató

A kiállítást meggyűző:
Lendvai Tímea EdH múzeológus
Magyar Földrajzi Múzeum

Közreműködők:
Nádasir Erzsébet (tánc)
Művészet vezető: **Nádasir Erzsébet**

A kiállítás művésze: **32-ig Galapagosok!**
A kiállításról NEF-Művelődésügyi Minisztérium és a Magyar Földrajzi Múzeum

nka

Eddig egyik alkalom sem volt, hogy a színházban megpróbálják a földrajzi ismeretanyagot népszerűen közvetíteni a közönség számára. A kiállítás célja a földrajzi ismeretanyag népszerűsítése és a Balázs Dénes életművének bemutatása a Magyar Földrajzi Múzeumban.

A kiállítás egy „kísérleti” kiállítás, amely a földrajzi ismeretanyagot a színház színpadán keresztül közvetíti a közönség felé.

Helyszín: „Matricsa” Múzeum • 2440 Százhalombatta, Gesztenyés út 1-3.

Információ: **Dobos Ágnes** – Tel: (06-20) 9986-045, (06-20) 354-921
E-mail: agnadobos@matricamuseum.hu
Interneten: www.matricamuseum.hu, www.facebook.com/matricamuseum
Nyitva tartás: minden hétfő kivételén, 10:00-17:00 óráig

2014. február 10. – 2014. március 30. között Százhalombattán, a Matrica Múzeumban nyílt meg a vándorkiállítás. A jelenlevőket köszöntötte Dr. Vicze Magdolna múzeumigazgató, rövid beszédet tartott T. Németh Gabriella és a tárlatot megnyitotta Lendvai Timár Edit. A megnyitón résztvevők tárlatvezetésben is részesültek. A kiállításához kapcsolódóan március 12-én egy műhelyfoglalkozást is szervezett a múzeum, melyet Lendvai Timár Edit (Érd) vezetett. A résztvevő gyermekek egy képzeletbeli világ körüli utazás után kézműves foglalkozás keretében készíthettek húsvét-szigeti moait, vagy megfesthették az őserdő vadvilágának legszínesebb képviselőit.

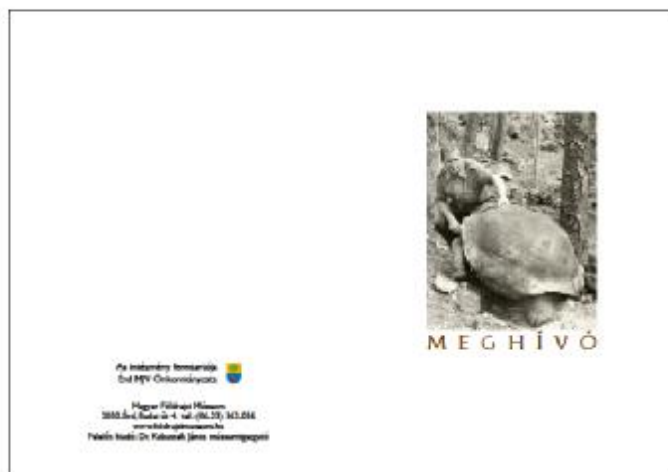
A kiállítás május közepén nyúlik Püspökladányban, ahol – előre nem tervezett felújítási munkálatok miatt – kicsit később érkezik az anyag. Június 15-én Karcagon lesz terveink szerint a kiállítás új állomása.

A pályázat szakmai beszámolója letölthető a Magyar Földrajzi Múzeum honlapjáról

http://www.foldrajzimuzeum.hu/component/option,com_docman/task,cat_view/gid,61/Itemid,44/lang,hu/

Befejezés

A kiállítás megnyitásával kapcsolatos szóróanyagok, plakátok, meghívók alább láthatók.

A vertical poster with a yellow header and a light beige body. The header contains the logo of the Magyar Földrajzi Múzeum on the left and the word "MEGHÍVÓ" in large, bold, black letters on the right. The main text in the center reads: "A Magyar Földrajzi Múzeum tisztelettel meghívja Balázs Dénes születésének 90. évfordulója alkalmából 2014. január 21-én 16.00 órára 3276 expedíciós nap, a múzeumalapító geográfus újraolvasva" followed by a small photo of a turtle. Below this, it says "című vándorkiállítás megnyitójára". The text continues: "Köszöntőt mond: T. Mészáros András Érd MJV polgármestere A kiállítást megnyitja: Martinovich Sándor térképész, a MFM Múzeumbarát Körének elnöke". Below that, it says "A kiállítást támogatta a" followed by the logo of the National Cultural Fund and the text "Nemzeti Kulturális Alap és Érd Megyei Jogi Város Önkormányzata". At the bottom, it reads: "Az programra minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk! Helyszín: Magyar Földrajzi Múzeum 2030-Érd, Budai út 4. Tel: 06 (23) 363-036, www.foldrajzimuzeum.hu". The footer contains the logos of "ÉRDI LAP", "ÉRDI ÚJSÁG", and "Az intézmény fenntartója: Érd MJV Önkormányzata" with its logo.

 MAGYAR FÖLDRAJZI MÚZEUM

„Messzi földrészekre utazni csak értelmesen, hasznosan, csakis úgy érdemes!”
(Balázs Dénes)

2014. január 21-én megnyílik a Magyar Földrajzi Múzeum vándorkiállítása

3276 EXPEDÍCIÓS NAP, A MÚZEUMALAPÍTÓ GEOGRÁFUS ÚJRAOLVASVA

címmel, melyben a Magyar Földrajzi Múzeum alapítójának, Balázs Dénesnek az életművét ismerheti meg a látogató. A kiállítás egy „háromdimenziós kézikönyv”, melynek hét tematikus egységében nem csak a földrajz szerelmesei érzik otthon magukat, hanem életkortól és földrajzjegytől függetlenül minden kíváncsi és a világra nyitott érdeklődő.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

Ez úton is szeretnénk kifejezni köszönetünket a NKA igazgatóságának, amely támogatta, hogy a múzeum alapítójáról is elkészülhessen kiállításunk.

Érd, 2014-04-18

Lendvai Timár Edit

Puskás Katalin